ΙΣΤΟΡΙΑ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
2013
ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

α. Νεοτουρκικό Κίνημα
β. Ψυχρός Πόλεμος
γ. Συμβούλιο της Ευρώπης

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να συνδυάσετε τα ονόματα των ηγετών με τα ονόματα των χωρών των οποίων ηγήθηκαν, αντιστοιχίζοντας κάθε φορά ένα γράμμα της πρώτης στήλης με έναν αριθμό της δεύτερης στήλης. (Περισσεύουν δύο ονόματα χωρών).

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
α. Ρίτσαρντ Νίξον	1. Κύπρος
β. Γκαμάλ Αμπντέλ Νάσερ	2. Νότια Αφρική
γ. Μαχάτμα Γκάντι	3. Ινδία
δ. Νέλσον Μαντέλα	4. Μεγάλη Βρετανία
ε. Γλαύκος Κληρίδης	5. Ελλάδα
	6. ΗΠΑ
	7. Αίγυπτος

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Να παρουσιάσετε:

α) Τους κατευθυντήριους στόχους των νικητριών δυνάμεων του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου στο Συνέδριο Ειρήνης των Παρισίων (μονάδες 4)
και
β) Το περιεχόμενο της συνθήκης των Βερσαλλιών (μονάδες 8).

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Β2

Ποια ήταν η γενικότερη σημασία:

α) Της επικράτησης των Ελλήνων στον ελληνοϊταλικό πόλεμο (μονάδες 7) και
β) Του ελληνογερμανικού πολέμου (μονάδες 6).

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Αξιοποιώντας τα στοιχεία που περιέχονται στο κείμενο που σας δίνεται και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να παρουσιάσετε τις ρυθμίσεις του Πρωτοκόλλου της Ανεξαρτησίας (22 Ιανουαρίου/3 Φεβρουαρίου 1830) σχετικά με την εθνική ανεξαρτησία, την εδαφική έκταση και τη μορφή του πολιτεύματος στο υπό ίδρυση Ελληνικό Κράτος.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

[Τὸ πρωτόκολλο τῆς 3ης Φεβρουαρίου 1830]

Στὶς 22 Ἰανουαρίου/3 Φεβρουαρίου 1830, ἡ Διάσκεψη τοῦ Λονδίνου, ὕστερα ἀπὸ ἀγγλικὴ πρόταση, διακήρυξε τὴν πολιτικὴ ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος, μὲ τὸ ἄρθρο 1 τοῦ πρωτοκόλλου ποὺ ὑπογράφεται ἀπὸ τοὺς πληρεξουσίους τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ρωσίας, Ἀμπερντην, Μονμορανσὺ Λαβὰλ καὶ Λίβεν. Τὸ ἄρθρο 1 τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3ης Φεβρουαρίου 1830 ὅριζε: «Ἡ Ἑλλὰς θέλει σχηματίσει ἓν Κράτος ἀνεξάρτητον, καὶ θέλει χαίρει ὅλα τὰ δίκαια, πολιτικά, διοικητικὰ καὶ ἐμπορικά, τὰ προσπεφυκότα[1] εἰς ἐντελῆ ἀνεξαρτησίαν». […]

Τὸ ἄρθρο 2 τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3ης Φεβρουαρίου 1830 ὅριζε: «… Ἡ διοριστικὴ γραμμὴ τῶν συνόρων τῆς Ἑλλάδος, ἀρξαμένη ἀπὸ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀσπροποτάμου[2], θέλει ἀνατρέξει τὸν ποταμὸν αὐτὸν […] καὶ θέλει καταλήξει εἰς τὸ ὄρος Ἀρτοτίνα, ἐξ οὗ θέλει ἀκολουθήσει τὴν […] κορυφὴν τοῦ ὄρους Οἴτης, ἕως τὸν κόλπον τοῦ Ζητουνίου[3]. […]»

Ἡ συνοριακὴ γραμμὴ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3ης Φεβρουαρίου 1830 κρατάει ἔξω ἀπὸ τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος μεγάλο τμῆμα τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, ἰδιαίτερα τῆς δυτικῆς. […]

Τὸ ἄρθρο 3 τοῦ πρωτοκόλλου ὅριζε: «Ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θέλει εἶναι μοναρχικὴ καὶ κληρονομικὴ κατὰ τάξιν πρωτοτοκίας· θέλει ἐμπιστευθῆ εἰς

ἕνα ἡγεμόνα, ὅστις […] θέλει φέρει τὸν τίτλον Ἡγεμὼν Κυριάρχης τῆς Ἑλλάδος. […]»

Τὸ ἄρθρο 8 τοῦ πρωτοκόλλου ὥριζε: «Ἑκάστη τῶν τριῶν Αὐλῶν φυλάττει τὴν […] ἐξουσίαν τοῦ νὰ ἐγγυᾶται περὶ τοῦ ὅλου τῶν προηγουμένων συμβιβασμῶν καὶ ἄρθρων. Αἱ περὶ ἐγγυήσεως πράξεις, ἐὰν γενῶσι, θέλουν συνταχθῆ χωριστά. […]»

Οἱ Δυνάμεις ἔβλεπαν στὸ πρωτόκολλο τὴν ὁριστικὴ διευθέτηση ἐνοχλητικοῦ ζητήματος. Οἱ Ἕλληνες ἀντίθετα ἔβλεπαν σ' αὐτό, καὶ ἰδιαίτερα στὸ πρῶτο ἄρθρο του, ἁπλῶς τὴν ἀπαρχὴ τοῦ ἐλεύθερου πολιτικοῦ βίου τοῦ Ἔθνους. Καὶ πραγματικά, μὲ τὸ πρωτόκολλο τοῦ Λονδίνου τῆς 3ης Φεβρουαρίου τοῦ 1830 τερματιζόταν ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση, ἀλλὰ καὶ ἄρχιζε νὰ ὑπάρχη ἐπίσημα στὴ διεθνῆ κοινωνία τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος. Ἔτσι πραγματοποιοῦνταν κρίσιμη καμπή τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας.

Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, τομ. ΙΒ': *Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση καὶ ἡ ἵδρυση τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους (1821-1832)*, Ἀθήνα: Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν Α.Ε., [2]2000, σσ. 536-537.

---

[1] **Τὰ προσπεφυκότα, δηλ. αυτά που αρμόζουν.**
[2] **του Ἀσπροποτάμου, δηλ. του Αχελώου**
[3] **του Ζητουνίου, δηλ. της Λαμίας.**

ΘΕΜΑ Δ1

Αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στην οικονομική και κοινωνική συγκυρία, όπως αυτή παρουσιάζεται στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ κατά τη δεκαετία 1920-1930.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Μαζική κατανάλωση και μαζική ψυχαγωγία

Η μαζική κατανάλωση και η μαζική παραγωγή αγαθών δημιούργησαν την ευημερία της δεκαετίας του '20 […]. Περισσότεροι άνθρωποι μπορούσαν να αγοράσουν αυτοκίνητο, μικρές ηλεκτρικές συσκευές, όπως ραδιόφωνα και φωνογράφους, καθώς και ενδύματα από συνθετικά υφάσματα, την κατασκευή των οποίων έκαναν δυνατή τα επιτεύγματα της χημείας. […] Με τη σταδιακή επικράτηση της οκτάωρης εργασίας, όλο και περισσότερη

προσοχή δινόταν στον ελεύθερο χρόνο ως μια θετική πλέον πηγή ανθρώπινης ικανοποίησης για όλους και όχι μόνο για τους πλουσίους. Τα παραθαλάσσια θέρετρα της Ευρώπης άρχισαν να γεμίζουν από παραθεριστές καθώς όλο και περισσότεροι άνθρωποι είχαν τον χρόνο και τα μέσα να απολαμβάνουν τις διακοπές τους. Μια έκρηξη ενδιαφέροντος για το ποδόσφαιρο μεταξύ των Ευρωπαίων μπορούσε να συγκριθεί μόνο με την παράλληλη ανάπτυξη του επαγγελματικού μπέιζ-μπολ και του ποδοσφαίρου στα κολέγια των ΗΠΑ. Τεράστια στάδια άρχισαν να χτίζονται σε όλη την Ευρώπη.

F.W. Pethick Lawrence (ed.), *The Trial of the Suffragette Leaders*, στο: Noble et al., *Western Civilization. The Continuing Experiment*, τ. 2, London: Houghton Mifflin Co., [4]2005, σ. 898, στο: Ιστορία του νεότερου και του σύγχρονου κόσμου (από το 1815 έως σήμερα), Γ΄ Γενικού Λυκείου & Δ΄ Εσπερινού Λυκείου Γενικής Παιδείας, Αθήνα: ΙΤΥΕ Διόφαντος, 2013, σ. 98.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

[Τα όρια της ευημερίας]

Η ευημερία έχει ωστόσο και τα όριά της. Πρώτα πρώτα δεν είναι καθόλου πανευρωπαϊκό φαινόμενο. Όσες χώρες αποζούν κατ' εξοχήν από τη γεωργία και την εξαγωγή αγροτικών προϊόντων υποφέρουν από τη συσσώρευση αποθεμάτων και την πτώση των τιμών που χαρακτηρίζουν αυτό τον τομέα. Η κεντρική και ανατολική Ευρώπη, απ' όπου αντλούσε προπολεμικά το υπόλοιπο τμήμα της ηπείρου το μισό των εισαγωγών του σε σιτάρι, έχει περιοριστεί στο 10% της αγοράς, εξαιτίας του αμερικανικού ανταγωνισμού. Ακόμη και στη Γαλλία, όπου η αγροτική παραγωγή προστατεύεται από υψηλούς τελωνειακούς δασμούς, οι αγρότες με δυσκολία συναγωνίζονται τα ξένα προϊόντα. Το ίδιο και στη Γερμανία, όπου οι αγρότες καταχρεώνονται και υποθηκεύουν τη γη τους (ανατολικά του Έλβα το ύψος των χρεών ξεπερνάει στα 1929 την αξία των κτημάτων σε ποσοστό 50 ως 100%).

S. Berstein και P. Milza, *Ιστορία της Ευρώπης*, τ.3: *Διάσπαση και Ανοικοδόμηση της Ευρώπης, 1919 έως σήμερα*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 1997, σ. 48.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α1

α. Σελ.66-67 : Και οι Οθωμανοί τούρκοι... των χριστιανών της χώρας.
β. Σελ. 140 : Μετά το 1945... γνωστός ως ψυχρός πόλεμος.
γ. Σελ. 154 :Τον Μάιο του 1949...ανθρώπινων δικαιωμάτων.

ΘΕΜΑ Α2

α – 6
β – 7
γ – 3
δ – 2
ε – 1

ΘΕΜΑ Β1

α) σελ.85 Κατευθυντήριοι στόχοι των νικητριών δυνάμεων ....τις διάφορες εθνότητες.

β) σελ.85 **Η Συνθήκη των Βερσαλλιών.** Στη συνθήκη ειρήνης...προς τις δυνατότητές της.

ΘΕΜΑ Β2

α) σελ.120 Η επικράτηση των Ελλήνων στον πόλεμο... της Μέσης Ανατολής.

β) σελ.121 Η σημασία της ένοπλης...του ρωσικού χειμώνα.

ΘΕΜΑ Γ1

Από το σχολικό βιβλίο:

Σελ.31–32 **Η έκβαση της επανάστασης.** Η νέα χώρα της Ευρώπης...ως μεταγενέστερη ευσεβή εθνική ευχή.

Από το παράθεμα :

- Πολιτική ανεξαρτησία Ελλάδας που υπογράφτηκε από πληρεξουσίους Αγγλίας, Γαλλίας και Ρωσίας καθώς και ο πλήρης ορισμός σύμφωνα με το πρώτο άρθρο.
- Άρθρο 2 : οριοθέτηση ελληνικής συνοριακής γραμμής, χωρίς την ενσωμάτωση της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας.
- Άρθρο 3 : πολιτειακό καθεστώς της Ελλάδας και συνθήκες εξουσίας του Ηγεμόνος Κυριάρχη.

- Άρθρο 8: αυτοαναγόρευση των τριών αυλών σε εγγυήτριες δυνάμεις.
- Αμφίσημη σημασία πρωτοκόλλου : Για τις Δυνάμεις διευθέτηση ενός δύσκολου ζητήματος, για τους Έλληνες έναρξη ελεύθερου πολιτικού βίου.
- Τέλος Ελληνικής επανάστασης- ίδρυση ελληνικού κράτους.

ΘΕΜΑ Δ1

Από το σχολικό βιβλίο :

Σελ.98-99 **Η οικονομική και κοινωνική συγκυρία.** Η εξέλιξη των σχέσεων...με μεθόδους δημοκρατικές.

Από τα παραθέματα :

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

- Εμφανής ευημερία δεκαετίας του 1920
- Άνοδος βιομηχανικής παραγωγής (αυτοκίνητα, ηλεκτρικές συσκευές, ραδιόφωνα, υφάσματα)
- Οκτάωρη εργασία : αύξηση ελεύθερου χρόνου για όλους.
- Θερινός τουρισμός
- Μαζικός αθλητισμός σε Ευρώπη, Η.Π.Α και κατασκευή μεγάλων σταδίων.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

- Πτώση τιμών αγροτικών προϊόντων και υπερσυσσώρευση αποθεμάτων.
- Πτώση εξαγωγών κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης λόγω ανταγωνισμού με Αμερική.
- Στη Γαλλία : αδυναμία ανταγωνισμού ξένων προϊόντων παρά τον προστατευτισμό.
- Στη Γερμανία : υπερχρέωση αγροτών και υποθήκευση γης.